

Hørings svar til Klimabaserte energikrav til bygg

Høringsuttalelse Norsk Industri - endringer i byggteknisk forskrift

Det vises til høring på endringer i kapitlene 9 og 14 i byggteknisk forskrift og endringer i kapitlene 5, 8 og 12 i byggesaksforskriften. I det følgende er Norsk Industris høringsinnspill.

Vedr. forslag til endringer i byggteknisk forskrift kap. 9

Vedr. § 9-2: Helse- og miljøfarlige stoffer

Direktoratet foreslår å innføre et krav til at faste produkter som velges skal inneholde mindre enn 0,1 vektprosent av stoffer på den norske prioritetslisten eller kandidatlisten i REACH.

Norsk Industri ser risiko for at kravet vil kunne bryte med Norges forpliktelser iht. EØS-avtalen. EFTA-domstolen har tidligere konkludert med at det kun vil være mulig å gjennomføre nasjonale tiltak om begrensning av kjemikalier når stoffene ennå ikke har vært gjenstand for en avgjørelse etter REACH-forordningens fremgangsmåte for begrensninger[1]. I den grad det er mulig for Norge å innføre nasjonale tiltak for å begrense omsetning og bruk av enkelte prioriterte stoffer som ikke ennå har blitt vurdering i REACH-forordningen vil vi uansett tro at dette stiller krav til dokumentasjon av proporsjonalitet og forholdsmessighet. Vi er ikke kjent med at det har utført slike vurderinger her eller at ESA er notifisert om tiltaket.

Vi ser på kravet om at kjemiske produkter (flytende kjemikalier) som velges skal være uten eller ha lavt innhold av helse- eller miljøfarlige stoffer som et funksjonskrav. Hva som er et "*lavt innhold av helse- og miljøfarlige stoffer*" må nødvendigvis vurderes av ansvarlige foretak i byggesak. Slik sett vurderer vi et slikt krav til å være en operasjonalisering av regler som alt omfattes av aktsomhetsplikten og substitusjonsplikten i produktkontrolloven. Vi anser at dette er mer egnet i forskriftssammenheng både for flytende kjemikalier og faste produkter.

Vedr. § 9-5: Byggavfall og ombruk

Direktoratet foreslår et nytt krav til at byggverk skal prosjekteres og bygges slik at det så langt som mulig er tilrettelagt for senere demontering. Norsk Industri støtter intensjonen bak det nye kravet. Vi er usikre på hvordan dette vil kunne følges opp i praksis, men har ellers ingen motforestillinger til at kravet, som er i tråd med målet om en mer sirkulær økonomi, innføres.

Vedr. § 9-6: Avfallsplan

Direktoratet foreslår at kravet til å utarbeide en avfallsplan også skal omfatte tiltak som genererer over 10 tonn bygg- og rivningsavfall. Norsk Industri støtter at også mindre tiltak, som ikke omfattes av dagens bestemmelse, får krav til å utarbeide avfallsplan og til å sortere avfall, jf. forskriften § 9-8. Vi mener imidlertid at det også bør innføres en arealgrense på 100 m² BRA for nybygg, dvs. at grensen på 300 m² i dagens § 9-6 bokstav a) endres til 100 m² BRA. Dette begrunnes i at det kan være vanskelig å anslå hvor store avfallsmengder som vil oppstå før oppføringen av en bolig starter og at en arealgrense kan være mer hensiktsmessig.

Vedr. § 9-7: Kartlegging av farlig avfall og bygningsfraksjoner som må fjernes. Krav til kartlegging av materialer egnet for ombruk, miljøkartleggingsrapport og ombruksrapport.

Direktoratet foreslår å innføre et krav til å kartlegge potensialet for ombruk av materialer og produkter rehabiliterings- og rivningsprosjekter over 100 m² BRA eller hvis tiltaket genererer over 10 tonn bygg- og rivningsavfall. Det skal utarbeides en ombruksrapport for det relevante tiltaket. Vi støtter intensjonen om økt ombruk av byggprodukter, men er usikre på hvorvidt kravet vil bidra til økt ombruk av materialer/produkter fra

eksisterende bygg. Vi vil anta at en ombrukskartlegging vil kunne peke på flere produkter og materialer som i prinsippet er brukbare, men der det ikke er noen reell etterspørsel etter disse. Det vil også oppstå tilfeller der produkter og materialer i eksisterende bygg er brukbare til enkelte formål, men ikke til andre. Vi mener at nytteverdien av et krav til ombrukskartlegging burde vært utredet bedre.

Vedr. § 9-8: Avfallssortering

Direktoratet foreslår å øke kravet til avfallssortering fra 60 % av avfallet som oppstår til 70 % av avfallet som oppstår. Norsk Industri støtter en skjerpelse av kravet. 70 % sortering av avfallet som oppstår bør være uproblematisk å få til i de aller fleste tilfeller. Normalt vil bygge-, rehabiliterings- og rivningstiltak enkelt kunne oppnå en langt høyere sorteringsgrad enn 70 %. I tilfeller der kravet evt. ikke skulle passe vil kommunen kunne gi dispensasjon.

EUs rammedirektiv for avfall stiller krav til at 70 % av det ikke-farlige bygg- og anleggsavfallet som oppstår skal materialgjenvinnes innen 2020 (inkl. tilbakefylling). Norge har ikke nådd dette målet. Normalt vil det ikke vil være mulig å materialgjenvinne alt avfall som sorteres ut på byggeplass. Dette skyldes bl.a. at det vil være svinn i verdikjeden for materialgjenvinning. Hvis EU målet skal nås bør altså kravet til utsortering på byggeplass settes høyere enn 70 %.

Norsk Industri mener også at det bør presiseres at kravet til avfallssortering innebærer at avfall skal sorteres i ulike typer avfallstyper som er egnet for materialgjenvinning. Hensikten med en slik presisering vil være at ressursbruken rettes mot å utsortere avfallsfraksjoner som faktisk vil materialgjenvinnes og som således vil bidra til at målene i EUs rammedirektiv nås.

Norsk Industri har ellers forstått det slik at direktoratet mener at materialer som sorteres til ombruk kan inngå ved beregning av sorteringsgrad. Slik forskriftsbestemmelsen er formulert mener vi at dette må bero på en misforståelse. Bestemmelsen gjelder sortering av *avfall*. Materialer/produkter til ombruk er ikke kassert og omfattes ikke av avfallsdefinisjonene i forurensningsloven. Dersom direktoratet ønsker at materialer som sorteres ut til ombruk skal telle med ved oppfyllelse av sorteringskravet må dette presiseres i forskriftsbestemmelsen.

Vedr. § 9-9: Sluttrapport for faktisk disponering av avfall

Det foreslås å presisere at materialer som leveres til ombruk skal inngå i sluttrapport for faktisk disponering av avfall. Forslaget innebærer en presisering av at materialer levert til ombruk skal inngå i sluttrapport og ved sorteringsgraden, jf. § 9-8. Som nevnt antar vi at en slik presisering da også må gjøres tilsvarende for § 9-8. Vi stiller også spørsmål ved om en slik presisering av regelverket vil kunne medføre risiko for feilrapportering mht. oppfyllelse av EUs krav til 70 % materialgjenvinning av bygg- og anleggsavfall, all den tid EUs krav neppe omfatter ombruk av produkter og materialer som ikke er avfall. Vi anbefaler at Direktoratet for byggkvalitet diskuterer problemstillingen med Miljødirektoratet og Statistisk Sentralbyrå.

Vedr. forslag til endringer i byggt teknisk forskrift kap. 14

Mht. forskriftens kap. 14 ønsker Norsk Industri å knytte en kommentar til forslaget til ny § 14-6 annet ledd.

Direktoratet foreslår å innføre unntak fra minstenivå for U-verdi i yttervegg, tak, gulv, vindu og dør (jf. § 14-3), der det kan dokumenteres at klimagassutslipp fra byggets materialbruk ikke overstiger hhv. 6 kg CO₂-ekv/m² BTA (boligblokk) og 4,5 kg CO₂ ekv/m² BTA (yrkesbygg).

Norsk Industri mener at det her må presiseres at klimagassberegningene iht. forskriften skal foretas med utgangspunkt i fysisk kraftforbruk for modulene A1-A3 i NS 3720:2018, dvs. at det ikke åpnes for klimagassberegninger som hensyntar kjøp av opprinnelsesgarantier for kraft.[2] Utslippsintensitet ved energiproduksjon kan ha stor betydning for klimagassutslipp ved produksjon av byggevarer. Dersom det åpnes for at klimagassberegninger for produksjon av byggevarer kan utføres basert på kjøp av opprinnelsesgarantier for kraftforbruk vil forskriftsbestemmelsene kunne innebære at det gjøres en ren finansiell avveining mellom kostnader for kjøp av slike verdipapirer og kostnader ved byggets isoleringsevne i yttervegg, tak, gulv, vindu og dør. Dette bør

ikke være konsekvensene av nye krav til klimagassutslipp.

Norsk Industri har ingen kommentarer til forslagene til endringer i byggesaksforskriften.

Med vennlig hilsen

Norsk Industri

Ole Børge Yttredal (sign.)

Direktør Energi- og Miljøavdelingen

[1] <https://report.eftacourt.int/2017/e916/>

[2] Se informasjon om ordningen her: <https://www.nve.no/energi/virkemidler/opprinnelsesgarantier-og-varedeklarasjon-for-stromleverandorer/>
